

[Dialog o pražské sousedské dílně DOK16 aneb Jak to vidí Míla Linc a Michal Jokeš \[1\]](#)

Autor:

- [JOKEŠ, Michal](#) [2], [LINC, Miloslav](#) [3]

Číslo:

- [2020, ročník 29, číslo 2](#) [4]

Rubrika:

- [Rozhovor](#) [5]

Klíčová slova:

- [dílny](#) [6], [Jokeš, Michal](#) [7], [Linc, Miloslav](#) [8], [Městská knihovna v Praze](#) [9], [tvoření](#) [10]

Region:

- [01 Praha](#) [11]

Sousedská dílna na náplavce. DOK16. Diametrálně odlišná knihovna. Anebo taky dílna, opravna, knihovna. Anebo prostě dok, kde na břehu Vltavy a s výhledem na Vyšehrad je možné dát rozbitým věcem druhý život. A jsou tam i nějaké knížky, aby se neřeklo. Prostě taková experimentální pobočka [Městské knihovny v Praze](#) [12] na exponovaném místě, kde nejde v první řadě o knihy, ale o kreativitu a navazování vztahů.

A proto i tenhle článek, který vznikl v létě 2020, bude trochu experimentální, ale doufáme, že i plný informací. Povídá si Míla Linc s Michalem Jokešem a Míla se ptá první:

Co jsi, Michale, vlastně zač a co jsi dělal, než jsi přišel do knihovny?

Tak, já jsem Michal Jokeš a dělal jsem kdeco – například edukační divadlo pro děti v angličtině i češtině na ekologická témata nebo třeba koordinátora dobrovolníků pro Českou pirátskou stranu. A přijde mi, že práce v DOKu spojuje tyhle věci – jak práci s komunitou, tak i ekologické myšlenky.

Ty tedy nejsi vystudovaný knihovník, že ne?

Ne, nejsem. Jsem vystudovaný archeolog. Ale ty taky nejsi knihovník, že?

Taky ne, ale jsem už za ty roky jaksi institucionalizován. Jakou jsi vlastně měl představu o knihovně před tím, než jsme za tebou přišli s nabídkou, aby sis vzal na starosti DOK16? Tušil jsi, že by v knihovně mohlo být něco podobného?

Vnímal jsem ji překvapivě jako moderní instituci – už od doby, kdy se zaváděl systém vracení knížek všude, na kterékoliv pobočce. Matně jsem tušil, že v Ústřední knihovně je 3D tiskárna a že knihovna dělá nějaké komunitní akce, ale vnímal jsem to jenom jako autorské čtení nebo workshopy na origami, prostě pořád kolem knížek, kolem papíru. Ale že by dělala něco jiného než knížky, třeba dílnu na řezání dřeva, to mě nenapadlo.

A jak tedy DOK16 vypadá? Co v něm je? Co nabízí?

Jsme hlavně truhlářská dílna určená i pro pokročilé kutily, ale hlavně pro úplné začátečníky. Máme velké množství elektrického i ručního nářadí, včetně toho, které pro DOK16 vyrábíme společně s uživateli. Ale máme i velké stroje, které doma běžně člověk nemá – soustruh, pokosovou pilu, stojanovou vrtačku. Soustředíme se hlavně na dřevo, ale zvládneme i práci s kůží, papírem a kovem. Součástí dílny je i příruční knihovna s technickou literaturou, komunitní kuchyňka a možnost posezení, třeba při čekání na partnera, který zatím něco vrtá. Máme i knížky „na půjčení“, ale vzhledem k místu a podmínkám funguje na principu čtenáři čtenářům – tak, aby si každý návštěvník na náplavce u nás mohl cokoliv půjčit bez obav, i když je třeba z Austrálie nebo z Brna a v Praze je jenom týden. Myslím, že se nám to celé hodně povedlo, a i lidem, co k nám chodí, se to líbí.

[13]
V dílně

[14]

Prostor náplavky před DOK16 nabízí prostor pro konání nejen tvořivých, ale i kulturních akcí pod širým nebem

To zní parádně. Pořád mě překvapuje, že to vyšlo podle plánů.

Jenže v době plánování jsem tu ještě nebyl. Mílo, jak to tedy bylo? Jak vznikl DOK16?

Celé je to dílo drzé huby a jedné dlouhodobé vize. Když jsem před lety do knihovny nastoupil a začal vymýšlet různé zlepšováky, dlouho jsem měl v šuplíku návrh na „experimentální knihovnu na pražské náplavce“. To bylo v době, kdy se teprve náplavky rozjížděly a veřejnost se teprve učila vyslovovat slovo hipster. Tenhle projekt byl u ledu asi sedm let, než se objevila nečekaná příležitost. Do knihovny nám přišla prosba o vyplnění jednoho dotazníku, který mapoval komunitní projekty v oblasti Smíchova. Než jsme stihli odpovědět, že ho moc rádi vyplníme, tak nám napsali, že jsme moc hodní, ale měli na to asi jenom týden a že už je to hotové. Ale že nás zvou na setkání, kde to budou prezentovat. Tak jsme vyrazili. Místo prezentace tohoto průzkumu šlo o představení nové koncepce pražských náplavek a inspiraci z Vídně a informace pro budoucí nájemce kobek. Takže vlastně o úplně něco jiného, než jsme čekali. Ale vůbec to nevadilo - jen tak mezi řečí jsem se zeptal, jestli by tam nechtěli knihovnu. A oni kupodivu chtěli. A ještě k tomu experimentální!

A proč zrovna řemeslná dílna, proč ne něco jiného?

Jednak to vzešlo z podmínek pro nájemce kobek - nájemce musel splňovat alespoň jednu z následujících tří oblastí: komunitní role, rozvoj řemesel nebo autentický turistický ruch. A v knihovně jsme už dlouho chtěli nějaký makerlab. Tohle byla skvělá příležitost. Nakonec jsme od 3D tiskáren a laserových fréz upustili - v počátcích byla celá koncepce náplavky trochu rozdílná a pak se navíc ukázalo, že by nám ty stroje zrezly a zvlhly. Ale přiklonili jsme se k ruční práci, k řemeslné dílně, kde je jednak možné vyrobit něco nového, ale zároveň vdechnout druhý život starším věcem. Ten důraz na udržitelnost

a ekologii se nám taky hodně líbil - a dohromady si to celé krásně sedlo.

Asi nejsme jediná knihovna, která něco takového má. Ty ses byl dokonce podívat i v cizině, že?

No jasně, že nejsme první. V rámci přípravy jsme prozkoumali pár knihoven, něco v Belgii, něco v Německu. Nakonec jsem se na zkušenou vypravil do Finska, do Helsinek, kde mají podobný koncept jako my - v několika pobočkách mají různá kreativní centra, přičemž každé je zaměřené na něco jiného - od papírů přes elektroniku až k truhlárně. Přivezl jsem hodně nápadů a hodně dobré nálady, protože jejich praxe ukazovala, že jsme se vydali dobrým směrem a neprozkoumáváme slepou uličku.

A taky to nebyla jediná inspirace, kterou jsme sbírali. Než jsme začali DOK16 budovat, obešel jsem téměř všechny pražské sdílené dílny. Nejvíc mě zaujalo, jak ti všichni lidi byli milí, jak to funguje všechno přátelsky. I když jsem se neohlašoval, tak když jsem se přišel podívat a řekl jsem, že budu dělat novou dílnu, všichni byli nadšení a vysvětlovali, jak jim to funguje, a nechali mě všechno vyfotit atp. Přišlo mi ale, že tyhle dílny už počítají s pokročilými uživateli, s lidmi, kteří už vědí, jak na to. A tak jsme se rozhodli udělat naši dílnu pro začátečníky, což asi nikde pořádně není. Ladí to i s tím, že jsme jako knihovna demokratická instituce přístupná pro každého. Takže nakonec profesionálům nekonkurujeme, ale právě naopak.

A já dodám ještě jednu věc. Nejlepší na tom je, že od toho prvního dotazu k otevření dílny uběhl přibližně rok. A mohli jsme být rychlejší, kdyby se nezdržela samotná rekonstrukce a kdyby nám první otevření nezhatila epidemie. I díky tomu jsme neměli čas přemýšlet, váhat a zbytečně rozvažovat - a zpětně myslím, že to bylo jenom dobře. Včetně toho, že té finální realizace se chopili lidi, kteří do knihovny přišli zvenčí. Tedy Ty a tví kolegové.

Na ty rozhodně nesmíme zapomenout. My jsme tu dílnu nejenom připravili, ale i vyrobili. Téměř všechno, co je uvnitř, je buď vyrobené na místě, nebo jde o vyřazený nábytek posbíraný po síti poboček. A na tom odvedli obrovský kus práce moji kolegové Robert a Dominika. Robert je zkušený truhlář, takže výroba ponků byla přirozeně na něm. Dominika je zase neuvěřitelně trpělivá a kreativní, takže dílnu dozdobila, a dává tomu i duch ekologie a udržitelnosti. Společně pak tvoří skvělý tým, jsou schopni lidem poradit, pomoci vymyslet jejich projekty a uskutečnit tak jejich sny.

[15]

Pásku stříhají (zleva) Tomáš Řehák (ředitel Městské knihovny v Praze), Lukáš Herold (radní městské části Praha 5), Irena Šormová (vedoucí Oddělení metodiky služeb Městské knihovny v Praze) a Jiří Sulženko (ředitel Odboru kultury hl. m. Prahy)

[16]
Ke slavnostnímu přípitku se k nim pak přidali otcové zakladatelé DOK16 Míla Linc (úplně vlevo) a Michal Jokeš (úplně vpravo)

[17]
Dílna je připravena

[18]
Nástrojů je v ní dostatek

DOK16 má za sebou první měsíc života. Jaké to bylo?

Za ten měsíc nás hlavně překvapila a oslnila neuvěřitelná originalita projektů. Vyráběli jsme kozlík na naklepávání kosy, opravovali jsme krmítka na ptáky, byl tu kluk, který vyrobil ségře postýlku na panenky... Kromě toho jsme měli pár workshopů, myslím hodně vydařených. Účastníci si vyrobili vlastní nářadí, učili se truhlářské spoje nebo vyráběli věci z materiálů, které jinak končí v koši. Měli jsme tu ale i šansonový koncert nebo autorské čtení a čeká nás obrovská kopa dalších věcí. Tím, jak jsme na začátku, chceme hodně experimentovat s různými typy akcí, takže určitě je na co se těšit. Vypadá to dobře.

[19]
Postýlka pro panenky (pozor, zatím tajné!)

To je dobře, že to vypadá dobře. Vypadalo to i někdy špatně?

Zatím ne a tak to i vydrží!

Amen. A pokud jsme neřekli všechno, laskavého čtenáře nezbyvá než odkázat na [webové stránky \[20\]](#) anebo ještě lépe [facebookovou stránku \[21\]](#) dílny.

Autorem fotografií ze slavnostního otevření sousedské dílny je Pavel Klikar. Všechny fotografie pocházejí z archivu Městské knihovny v Praze.

URL zdroje: <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2020-rocnik-29-cislo-2/dialog-o-prazske-sousedske-dilne-dok16-aneb-jak>

Odkazy

- [1] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2020-rocnik-29-cislo-2/dialog-o-prazske-sousedske-dilne-dok16-aneb-jak>
- [2] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/autori/jokes-michal>
- [3] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/autori/linc-miloslav>
- [4] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2020-rocnik-29-cislo-2>
- [5] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/rubriky/rozhovor>
- [6] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/dilny>
- [7] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/jokes-michal>
- [8] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/linc-miloslav>
- [9] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/mestska-knihovna-v-praze>
- [10] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/tvoreni>
- [11] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/regiony/01-praha>
- [12] <https://www.mlp.cz/>
- [13] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/758/linc1.jpg>
- [14] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/758/linc4.jpg>
- [15] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/758/linc2.jpg>
- [16] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/758/linc3.jpg>
- [17] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/758/linc5.jpg>
- [18] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/758/linc6.jpg>
- [19] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/758/linc7.jpg>
- [20] <http://www.mlp.cz/dok16>
- [21] <https://www.facebook.com/dok16/>